

Kvalifikacijski profil »Second Hand«, pripravljen na osnovi standardov delovnega procesa

Standardi kvalitete za sektorsko specifični kvalifikacijski koncept v »Second-Hand« sektorju v Evropi

Heike Arold

ITB - Institut Technik und Bildung
Universität Bremen
Am Fallturm 1
28359 Bremen
Tel.: +49 (0)421-218 4640
Fax +49 (0)421 218 4643
Mail: arold@uni-bremen
www.itb.uni-bremen.de

Ta projekt je bil podprt s sredstvi Evropske komisije

Vsebina

1	Uvod	4
2	Definicija pojmov "kvaliteta" in "standardi kvalitete"	4
3	Standardi kvalitete za pridobivanje kvalifikacij v »Second-Hand« sektorju.....	6
4	Potreba po standardih kvalitete v »Second-Hand« sektorju v Evropi	11

Seznam standardov kvalitete je pripravil "Institute Technology and Education (IT+B)" Univerze v Bremnu.

Seznam standardov kvalitete je bil pripravljen v sodelovanju s partnerji, ki so sodelovali v Leonardo da Vinci projektu "QualiProSecondHand" in prilagojen z vključenimi partnerji v Leonardo da Vinci projektu "QualiProSecondHand":

Partner QualiProSecondHand

▪ die umweltberatung	Vienna
Austria	Johanna Leutgöb
Angelika Hackel
▪ RREUSE	Brussels
Belgium	Paolo Ferraresi
Sergio Michelini
▪ Jordanka Andreeva - Smoljan	Madan
Bulgaria	Jordanka Andreeva
Ivanka zur Oven
▪ Tervatulli Ltd	Oulu
Finland	Annukka Jarva
Saila Lampela
▪ CPI (Centre of the Republic of Slovenia for VET)	Ljubljana
Slovenia	Darja Starkl
▪ Coleg Morgannwg	Pontypridd
UK	Tony Hitchins
▪ Bundesarbeitsgemeinschaft Arbeit e.V.	Berlin
Germany	Martin Koch
▪ Qualifizierungs- und Arbeitsförderungsgesellschaft Dresden mbH	Dresden
Germany	Ulrike Markmann
Christiane Buhle

Partner QualiProSH II

▪ RepaNet	Graz
Austria	Gertrud Adensamer
▪ RESSOURCES	Namur
Belgium	Etienne Daloze
▪ Technology Transfer Office – University Sofia	Sofia
Bulgaria	Kamen Moutafov
▪ Kaarina Työttömät ry	Kaarina
Finland	Juha Palin
▪ Technical School Centre Nova Gorica	Nova
Gorica
Slovenia	Neza Pavzin
Blaz Weber
▪ Qualifizierungs- und Arbeitsförderungsgesellschaft Dresden mbH	Dresden
Germany	Ulrike Markmann

1 Uvod

Cilj Leonardo da Vinci projekta "QualiProSecondHand" je bil analizirati evropski Second-Hand sektor in njegovo zaposlitveno in kvalifikacijsko strukturo z namenom razviti sektorske specifične kvalifikacije ter začetno usposabljanje. V okviru projekta so nastali predlogi za pripravo standardov kvalitete za nadaljnje in začetno usposabljanje, razvit pa je bil tudi koncept za razvoj kvalifikacijskih profilov. Priporočeni standardi kvalitete so bili razviti v tesnem sodelovanju znotraj partnerstva iz 7 držav (Nemčija, Avstrija, Belgija, Finska, VB, Slovenija in Bolgarija), o njih pa so sektorski strokovnjaki tudi razpravljali na nacionalni ravni v vsaki državi. Osnovo za razvoj standardov kvalitete za sektorsko specifične kvalifikacije ali začetno usposabljanje predstavlja analiza delovnih procesov in delovnih nalog znotraj sektorja, ki sloni na konkretnih študijah primerov kakor tudi na rezultatih pogovorov med različnimi sektorskimi eksperti. Uporabljeni znanstveno raziskovalni inštrumenti s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki jih je razvil koordinator projekta "Institute of Technology and Education (ITB)" Univerze v Bremnu, omogočajo izvedbo podrobne analize struktur in delovnih postopkov, procesov in nalog, tako da se lahko pripravi natančna ponazoritev delovnih zahtev in potreb po usposabljanju, ki obstajajo znotraj podjetij. Rezultati analize omogočajo ne le pripravo sektorsko specifičnih in k delovnim procesom naravnanih kvalifikacijskih profilov, ampak iz njih lahko povzamemo tudi prve predloge za prihodnje kvalifikacije in usposabljanja. Tako bi lahko razvili tudi standarde kvalitete (glej poglavje 3), ki so tukaj prikazani. Na tej točki le-ti predstavljajo predvsem priporočilo, ki naj se upošteva pri razvoju sektorsko specifičnih kvalifikacij ali začetnega usposabljanja (kar bi razvili in implementirali v nadaljevanju projekta). Posamezne standarde kvalitete bi bilo potrebno še dopolniti oziroma izboljšati, glede na končno strukturo in vsebino prihodnjih kvalifikacij in začetnih usposabljanj.

Ker sta pojma "kvaliteta" in "standardi kvalitete" zelo široka in ker se pojmovanje kvalitete razlikuje v različnih državah in sektorjih, v poglavju 2 razlagamo njuno definicijo. Potrebo po standardih kvalitete za razvoj evropskih enotnih kvalifikacij/usposabljanj pa bomo opisali v zadnjem poglavju.

2 Definicija pojmov "kvaliteta" in "standardi kvalitete"

Kvaliteta (latinsko *qualitas* = kvaliteta, značilnost, stanje) je glede na DIN EN ISO 9000:2005 standard za menedžment kvalitete definirana kot "stopnja, do katere skupina inherentnih lastnosti ustreza zahtevam. Ta definicija je nasledila formulacijo po DIN EN ISO 8402:1995-08, ki je predstavljal predhodni standard za menedžment kvalitete, po katerem je bila kvaliteta definirana kot "skupek lastnosti/značilnosti določene enote glede na ustreznost, te lastnosti pa morajo izpolnjevati zahteve in ustrezati potrebam". Enote so lahko izdelki, usluge, koncepti, oblike, software, delovni procesi, postopki in procesi.

Čeprav pojem "kvaliteta" sam po sebi ne vsebuje konotacije primerjanja ali ocenjevanja, se ta termin v vsakodnevni komunikaciji pogosto uporablja v ocenjevalnem smislu. Kvaliteta se tako razume kot nasprotje kvantitete (kvantiteta nima enakega pomena kot kvaliteta). "Kvantiteta" dejansko opiše kvantiteto značilnosti ali lastnosti kvalitete in se tako izrazi ali meri v količinskih vrednostih. V vsakodnevni komunikaciji je kvaliteta pogosto sinonim za vrednost nekega predmeta.

Tako pogosto govorimo o "dobri" in "slabi" kvaliteti. Če npr. stranka kupuje izdelek ali se odloča za uslugo, ki izpolnjuje njena pričakovanja, govorimo o izdelku ali uslugi "dobre kvalitete". Razumevanje pojma kvaliteta pa se razlikuje, odvisno od področja, na katerem ga uporabljamo. Na številnih področjih povezanih z ekonomijo je pojem "kvaliteta" že uveljavljen kot neko splošno merilo vrednosti. Tam, kjer je kvaliteta merljiva skozi kvantitete vrednosti, govorimo o tehnični kvaliteti. V tem smislu kvaliteta pomeni izpolnjevanje potreb ali pričakovanj, kot je bilo poprej dogovorjeno ali planirano. Glede na definicijo po standardu EN ISO 9000:2005 "kvaliteta" določa do katere mere nek produkt (npr. blago, usluga, koncept) ustreza obstoječim zahtevam. Ključna za kvaliteto v skladu z ISO 9000 ni cena ali kvaliteta rabljenega blaga, pač pa to, da izdelek ustreza zahtevam. To vključuje tako objektivno merljive lastnosti blaga in zahteve proizvajalcev kot subjektivna pričakovanja strank. Glede na mednarodno elektrotehnično združenje (International Electrotechnical Commission - IEC) je kvaliteta usklajenost med opazovanimi lastnostmi izdelka in zahtevami, ki so bile vnaprej določene za ta izdelek.

Pojem "kvaliteta" se uporablja tudi na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. O "dobri" kvaliteti govorimo, če so zahteve, ki so določene za kvalifikacijski ukrep izpolnjene in če so cilji doseženi. Kvaliteta se odraža glede na to, da katere stopnje je usklajena z zahtevami. Pojem kvalitete v izobraževanju je razviden nacionalnih in mednarodnih diskusij na področju politike izobraževanja (glej dokument Evropske komisije 2004, EK 2005) o delovanju izobraževalnih sistemov. Pojem kvalitete je povezan tudi s številnimi pobudami v smislu izboljšanja kvalitete v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. Takšen trend se bo še nadaljeval, saj pojem kvaliteta zveni pozitivno, je povezan z industrijo, v njem ni zaznati politične konotacije in je dovolj splošen (glej Euler 2005, p.13). Ampak kaj pravzaprav je kvaliteta usposabljanja? Ravno to predstavlja eno od glavnih težav pri trenutnih diskusijah o kvaliteti. Zdaj je nedvomno, da so poleg »inputa« kvalitete (pogoj) in procesa kvalitete (implementacija), tudi »output« kvalitete (rezultati usposabljanja) in rezultati kvalitete (poklicno delovanje, uspeh usposabljanja) ključnega pomena za celotno sliko kvalitete v izobraževanju (glej Sloane 2005, str.484 et seqq.; Sauter 2001, str.42 et seqq.). Še vedno pa ni dovolj jasno, kako evalvirati in meriti te različne faktorje in področja.

Eden od možnih načinov bi bil uvedba standardov kvalitete. Standardi kvalitete so kriteriji, prek katerih bi poudarili npr. kvalifikacijske koncepte ali kvalifikacijske ukrepe, na katerih kvalifikacijski koncepti temeljijo. Standardi kvalitete morajo biti kriteriji, ki so v veljavi povsod (neodvisno od regije) in morajo prispevati k temu, da kvalifikacijski koncepti ustrezajo določenim zahtevam in politikam. Omogočiti morajo tudi merljivost kvalifikacij. Merljivost kvalifikacij prispeva k primerljivosti veščin in kompetenc, ki so bile pridobljene med usposabljanjem.

Standardi kvalitete, ki so navedeni v seznamu za sektorsko specifične kvalifikacijske koncepte za »Second-Hand« sektor, so le priporočilo. Predstavljajo predlog za pripravo kriterijev za kasnejši razvoj sektorsko specifičnega kvalifikacijskega koncepta. Delujejo kot neke vrste osnova oziroma osnovni okvir za kasnejši kvalifikacijski koncept. Kasneje, pri razvijanju sektorsko specifičnega kvalifikacijskega koncepta, bo potrebno standarde kvalitete prilagoditi strukturi in vsebini kvalifikacijskega koncepta. Za večjo preglednost različnih standardov kvalitete smo jih razvrstili v skupine: »input«, proces in »output«. »Input« pokriva vse standarde

kvalitete, ki opisujejo kvalifikacijski okvir, proces predstavlja sektorsko specifične kriterije, »output« pa rezultate, ki jih je potrebno doseči skozi usposabljanje.

3 Standardi kvalitete za pridobitev kvalifikacije v »Second-Hand« sektorju

Standard kvalitete = SK

Št.	Cilj in standard kvalitete	Inštrumenti
Input "standardi kvalitete"		
1	<p><i>Število udeležencev in pogoji</i></p> <p>Število oseb, ki se usposablja za pridobitev določene kvalifikacije, je omejeno na ustrezno število udeležencev glede na učno vsebino, vire in ciljno skupino.</p> <p>Udeleženci imajo na začetku usposabljanja možnost, da relevantne vsebine pregledajo na spletni strani institucije, ki izvaja usposabljanje (internetne platforme).</p> <p>Udeleženci morajo ustrezati določenim zahtevam (npr. morajo izkazati pridobitev določene izobrazbe).</p>	<p>Število udeležencev bo omejila institucija, ki izvaja usposabljanje, in le-ta ima določeno število vpisnih mest. Za registracijo /prijavo za usposabljanje obstajajo tudi vnaprej določeni roki na internetu (npr. v obliki seznamov).</p> <p>Struktura in vsebina usposabljanj bo udeležencem prosto dostopna prek medijev.</p> <p>Institucije, ki izvajajo usposabljanje, pred sprejemom udeležencev pregledajo njihova spričevala in preverijo, če le-ta ustrezajo zahtevam.</p> <p>Institucije, ki izvajajo usposabljanje, nudijo tudi svetovanje kandidatom.</p>
2	<p><i>Upoštevanje predhodno pridobljenih znanj in izkušenj</i></p> <p>Pri izvajanju usposabljanj je potrebna fleksibilnost glede že prej pridobljenih znanj in izkušenj udeležencev. Predhodno pridobljena znanja in izkušnje lahko predstavljajo prioriteto pri izvajanju individualnih modulov in vsebin, zaradi njih pa se lahko določeni individualni moduli tudi opustijo.</p>	<p>Proces registracije/prijave omogoča institucijam, ki izvajajo usposabljanje, da se zanimajo o predhodno pridobljenih znanjih udeležencev.</p> <p>V procesu registracije/prijave lahko udeleženci izberejo kombinacijo individualnih kvalifikacijskih modulov, glede na predhodno pridobljena znanja.</p> <p>Po opravljeni registraciji/prijavi bodo zbrani podatki glede izobrazbe, poklica in predhodnih aktivnosti ter že pridobljenih izkušenj udeležencev.</p>
3	<p><i>Kraj poučevanja in učenja</i></p> <p>Kraj, kjer se izvajajo usposabljanja, mora biti lahko dostopen in v predavalnicah mora biti ustrezna atmosfera za poučevanje in učenje.</p>	<p>Institucije, ki izvajajo usposabljanje, morajo imeti dobro infrastrukturo in široko pokritost področja.</p>

	<p>Ustrezni kraji za poučevanje in učenje so določeni glede na različne stopnje kvalifikacij.</p>	<p>Morajo imeti tudi potrebno opremo, npr. multimedijško opremo, ki zagotavlja optimalen potek poučevanje in učenja.</p> <p>Institucije, ki izvajajo usposabljanje, morajo zagotoviti tudi ustrezne materialne pogoje in pogoje dela za osebe.</p>
4	<p><i>Določitev enotnega časovnega okvira</i></p> <p>Časovni okvir celotnega usposabljanja naj odraža fleksibilnost, a vseeno mora biti poenoten. Mora biti tudi ustrezen glede na posamezne učne enote (module). Razmerje med teorijo in prakso mora biti pravočasno določeno.</p>	<p>Časovni okvir celotnega usposabljanja in posameznih učnih enot je določen v kvalifikacijskem konceptu.</p>
5	<p><i>Kvalificiran učitelj/ oseba, ki izvaja praktično usposabljanje</i></p> <p>Usposabljanje mora izvajati učitelj/oseba, ki izvaja praktično usposabljanje, ki ima zadostne predhodno pridobljene izkušnje na področju trgovine z blagom, izkušnje s poučevanjem in tudi socialne sposobnosti.</p> <p>Učitelja/osebo, ki izvaja praktično usposabljanje, bo skozi poseben izborni in ocenjevalni postopek izbrala institucija odgovorna za usposabljanje.</p>	<p>Izbor ustreznih učiteljev/oseb, ki izvajajo praktično usposabljanje, poteka prek posebnih izbornih in ocenjevalnih postopkov, natančno pa se pregleda tudi njihove kvalifikacije.</p> <p>Učitelji, ki nimajo dovolj izkušenj na področju »Second-Hand« sektorja, se morajo udeležiti določenih programov usposabljanj.</p>
6	<p><i>Prilagoditev kvalifikacijskega koncepta glede na pogoje v različnih državah</i></p> <p>Kvalifikacijski koncept mora upoštevati značilnosti nacionalnih/regionalnih izobraževalnih sistemov kakor tudi pravni okvir in izkušnje na področju uvajanja novih kvalifikacij.</p>	<p>Kvalifikacijski koncept bo prilagojen pogojem na področju izobraževanja v določenih državah tako, da bo ustrezal standardom kvalitete. Kvalifikacijski koncept, kakor tudi predloge za njegovo implementacijo (kar je potrebno še razviti), se bo v celoti predstavilo oblikovalcem politike v posameznih državah.</p>
7	<p><i>Določena osnovna struktura kvalifikacijskega koncepta</i></p> <p>Kvalifikacijski koncept mora zajemati osnovno znanje, posebno znanje in strokovno znanje. Različna znanja (različne stopnje) se morajo nadgrajevati v okviru modulov. Namen je tako pridobitev znanj, ki so relevantna za vsa poslovna področja, kakor tudi pridobitev sektorsko specifičnega znanja. Po opravljenih modulih se pridobi potrdilo o zaključku usposabljanja, in tako lahko udeleženci pridobijo različne stopnje znanj/spretnosti.</p>	<p>V skladu s standardi kvalitete je potrebno pripraviti koncept modularnega usposabljanja, ki razlikuje med različnimi stopnjami znanja (osnovno znanje, nadaljevalno znanje, ekspertno znanje). Delitev med temi stopnjami mora biti jasno razvidna.</p> <p>Struktura kvalifikacijskega koncepta nudi možnost, da se kandidati vključijo v različne module.</p>

	Učne metode temeljijo na aktualnih metodah učenja in poučevanja in nudijo tesno prepletenost teorije in prakse.	Kvalifikacijski koncept vključuje tako teoretične kot praktične učne enote. Delež »učenja skozi delo« in učenja s pomočjo mentorjev (učenja v delovnem procesu) v podjetju se razlikuje glede na stopnjo usposabljanja.
8	<i>Podpora skozi povezovanje v mreže in sodelovanje</i> Glavni cilj kvalifikacijskega koncepta je tesna prepletenost med teorijo in prakso in tako tudi povezovanje v mreže ter sodelovanje med različnimi sektorskimi akterji. Tisti, ki nimajo nobene vloge pri ukrepih usposabljanja, imajo možnost podpirati proces usposabljanja kot eksperti, npr.: ponuditi možnost obiska podjetij in sektorsko specifičnih delovnih okolij. Tako je potrebno podpirati sodelovanje med udeleženci in prostim trgom in spodbujati njihovo vključevanje na trg dela.	Institucija, ki izvaja usposabljanje, bo zagotovila sodelovanje zunanjih akterjev in partnerjev, ki se lahko delujejo udeležujejo usposabljanj kot eksperti v kvalifikacijskem procesu ter na ta način vzdrževala tudi stike z njimi.
9	<i>Kurikulum</i> Kot del kvalifikacijskega koncepta je v osnovi potrebno razviti tudi kurikulum. Kurikulum mora pokrivati vsebino usposabljanja in določiti vse učne procese.	Kvalifikacijski koncept s kurikulumom bo predstavljen nosilec odločitev in bo razviden za vse zainteresirane.
10	<i>Redne izmenjave izkušenj med institucijo, ki izvaja usposabljanje, in učitelji/ osebami, ki izvajajo praktično usposabljanje</i> Implementacija usposabljanj bo bolj optimalna, če bo organizirana redna izmenjava izkušenj med institucijo, ki izvaja usposabljanje in med učitelji/ osebami, ki izvajajo praktično usposabljanje. Tako se pri implementaciji usposabljanj doseže tudi enotna kvaliteta. Poleg tega morajo biti izkušnje učiteljev/oseb, ki izvajajo praktično usposabljanje, na voljo pri uvajanju možnih sprememb kar zadeva usposabljanja.	Za zagotavljanje enotne kvalitete pri implementaciji usposabljanj se vsi učitelji/ osebe, ki izvaja praktično usposabljanje, udeležujejo rednih informativnih sestankov. Na teh sestankih si izmenjujejo izkušnje in informacije ter govorijo o praktičnih primerih pri delu. Poleg tega ti sestanki prispevajo tudi k implementaciji metodologije za prihodnja usposabljanja. Institucija organizira te sestanke in z namenom zagotavljanja kvalitete ocenjuje njihove rezultate.
11	<i>Učna gradiva</i> Dostopna morajo biti učna gradiva, ki pokrivajo vse vsebine usposabljanj. Poleg tega morajo učna gradiva prispevati k boljšemu razumevanju učnih vsebin. Gradiva naj pripomorejo k utrditvi znanja, k	Institucija, ki izvaja usposabljanje, mora zagotoviti razpoložljivost in dostopnost do vseh učnih gradiv, ki se uporabljajo v modulih.

	dolgoročni uporabi znanja in k izboljšanju lastnih kompetenc.	Učna gradiva so pripravljena glede na vnaprej določeno metodologijo.
Proces „standardi kvalitete“		
12	<p><i>Testi za preverjanje uspešnosti in preverjanje kvalitete pridobljenega znanja</i></p> <p>Pridobljeno znanje in kompetence bodo preverjene med usposabljanjem preko testov za ocenjevanje uspešnosti.</p> <p>Ustrezna uporaba pridobljenega znanja v praksi se bo preverila v okviru praktičnega usposabljanja.</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, uporablja standardizirane teste za ocenjevanje uspešnosti in izvaja preverjanja v posebnih časovnih intervalih in glede na različne vsebine modulov.</p> <p>Kontrola praktične implementacije pridobljenega znanja se bo izvajala glede na različne kriterije kontrole, ki so navedeni v obliki seznama značilnosti (odločanje tipa da-ne, dober-slab) ali ocenjevalnega testa.</p>
13	<p><i>Izpit po opravljenem usposabljanju</i></p> <p>Na koncu usposabljanja je potrebno opraviti tako teoretični kot praktični izpit. Izpit je odvisen od stopnje usposabljanja in se ga opravlja po zaključenem usposabljanju – po zaključenih modulih na določeni stopnji. Za izpit obstajajo določeni kriteriji, predvsem kar zadeva obseg in čas testiranja.</p> <p>Uspešno zaključeni individualni moduli so veljavni za določeno obdobje, k nadaljevanju usposabljanja pa se udeleženci lahko povrnejo kasneje v procesu pridobivanja kvalifikacij.</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, preverja znanje s pomočjo določenih kriterijev preverjanja in ocenjevanja, ki so natančno definirani kot del kvalifikacijskega koncepta.</p>
14	<p><i>Redna kvaliteta kontrole</i></p> <p>Udeležence bodo med usposabljanjem vprašali o izkušnjah, o sposobnostih oseb, ki usposablajo in o učnih metodah, ki jih uporabljajo. Tako bo v primeru pomanjkljivosti možno pravočasno spremeniti učne metode ali zamenjati učitelja oziroma osebo, ki usposablja.</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, uporablja usklajene vprašalnike za pridobitev povratnih informacij.</p>
15	<p><i>Pregled nad vsemi pomembnimi sektorsko specifičnimi poslovnimi področji</i></p> <p>V okviru učenja in poučevanja sektorsko specifičnega znanja morajo udeleženci pridobiti razumljiv pregled nad vsemi relevantnimi poslovnimi področji in njihovimi specifikami v »Second-Hand« sektorju. Ustrezno znanje morajo pridobiti tako v teoriji kot v praksi.</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, oblikuje vsebino individualnih modulov na način, da le-ti vsebujejo specifične določene poslovnih področij.</p> <p>Udeleženci imajo med usposabljanjem možnost spoznati vsa poslovna področja, in sicer prek praktičnih vaj ali časovno omejenih namestitev. Institucija, ki izvaja usposabljanje, vzpostavlja ustrezne stike s podjetji, ki delujejo na različnih poslovnih</p>

		področjih, vzdržuje te stike in njihove kontakte posreduje tudi udeležencem.
16	<p><i>Pregled nad vsemi usposabljanji v poslovnem in delovnem procesu</i></p> <p>Na splošno je namen poučevanja posredovanje vseobsegajočega in praktično naravnane znanja. Posebne vsebine se morajo vedno obravnavati v kontekstu poslovanja in delovnih procesov v podjetju. Posamezne vsebine modulov naj se ne poučujejo ločeno od splošnih poslovnih procesov; poučevanje sektorsko specifičnih vsebin se mora vedno izvajati v okviru splošnih vsebin oziroma konteksta, kar je v skladu s ciljem prispevati k transparentnosti in razumljivosti poslovnih procesov.</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, koordinira posamezne module in omogoča gladke prehode med posameznimi vsebinami različnih modulov. V okviru učnih enot namenjenih praktičnemu usposabljanju pridobijo udeleženci vpogled v vse poslovne in delovne procese, ki so medsebojno povezani in transparentni.</p>
17	<p><i>Sektorsko specifično znanje</i></p> <p>V okviru usposabljanj se poleg splošnih vsebin (vsebine, ki so relevantne tudi za druga področja), poučuje specifične vsebine povezane s »Second-Hand« področjem. Izbrane vsebine so obvezne v vseh stopnjah usposabljanja za pridobitev kvalifikacije. Te so lahko npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabava - postavitve cen - preverjanje kvalitete - delo s strankami - okoljski vidiki - pravne zahteve povezane z menedžmentom odpadkov na evropski in nacionalni ravni - socialne spretnosti kot npr. konfliktni menedžment, motivacija, komunikacija. 	<p>Sektorsko specifične vsebine so določene v posameznih modulih in se jih bo poučevalo tako v teoriji kot v praksi.</p>
Output „standardi kvalitete“		
18	<p><i>Spričevalo za pridobitev kvalifikacije</i></p> <p>Po končanem usposabljanju pridobijo udeleženci spričevalo oziroma diplomu, če uspešno opravijo končni izpit ali vse module. Za različne stopnje usposabljanj obstajajo tudi različna spričevala.</p>	<p>Spričevala so standardizirana in iz njih je razvidna obravnavana vsebina in področja, kakor tudi uspeh, ki ga je udeleženec dosegel v teh modulih. Poleg tega spričevalo vsebuje tudi končno oceno, ki daje informacije o uspehu udeleženca pri končnem izpitu.</p>
19	<p><i>Delne kvalifikacije</i></p> <p>V okviru ponujenih modulov je glede na številna področja in vsebine možno</p>	<p>Institucija, ki izvaja usposabljanje, pripravi</p>

<p>pridobiti tudi delne kvalifikacije (v okviru posameznih modulov), s katerimi se nadomesti manjkajoče znanje.</p> <p>Usposabljanje je razdeljeno na različne stopnje kvalifikacij, ki pokrivajo posamezne in zaključene module.</p>	<p>fleksibilen kvalifikacijski koncept. Glede na zahteve mora biti dana tudi možnost, da se koncept spremeni, prav tako pa mora nuditi tudi možnost za pridobivanje različnih delnih kvalifikacij.</p>
---	--

4 Potreba po standardih kvalitete za evropski »Second-Hand« sektor

Ključni predpogoj za konkurenčnost in spodbujanje profesionalizacije podjetij, ki delujejo v evropskem »Second-Hand« sektorju, je implementacija evropskih standardov kvalitete za prihodnje izvajanje kvalifikacijskih ukrepov. Zaradi vse večje globalizacije na področju »Second-Hand« trgovine in pričakovane vse večje rasti sektorja, narašča tudi pritisk po profesionalizaciji v »Second-Hand« podjetjih.

Prihodnji razvoj in vse večje zahteve po kvaliteti blaga in izdelkov, kar je tudi posledica zgoraj omenjenih trendov, prinašajo tudi v podjetja zahteve po višjih kvalifikacijah. Podjetja v »Second-Hand« sektorju se vse bolj zavedajo, da so dobro usposobljeni zaposleni ključnega pomena za uspešno obvladovanje prihodnjih zahtev. Prihodnja usposabljanja/pridobivanje kvalifikacij in začetna usposabljanja v evropskem »Second-Hand« sektorju morajo učinkovito pripraviti zaposlene na profesionalizacijo in s tem povezane izzive, kakor tudi zadostiti določenim kriterijem kvalitete. To pomeni, da bo potrebno povezati poslovne cilje s cilji posameznikov in družbe. V okviru kvalifikacij, ki so bile identificirane v projektu "QualiProSecondHand" in ki se nanašajo večinoma na sektorsko nespecifične kvalifikacijske ukrepe, se ne more zagotoviti sistematičnega izvajanja usposabljanj, ki bi zadovoljila sektorsko specifične zahteve. Za konkurenčnost na regionalni in nacionalni ravni ter na evropski ravni (čezmejna trgovina), ni potrebno le razviti sektorsko specifičnih kvalifikacij ali začetnih usposabljanj, ampak morajo le-ta predstavljati tudi osnovo za evropske enotne sektorsko specifične standarde kvalitete, ki tudi zagotavljajo določeno kvaliteto. Potreba po uvedbi standardov kvalitete za pridobivanje kvalifikacij ali začetna usposabljanja v »Second-Hand« sektorju ne temelji le na vidiku izboljšanja kvalitete, ampak mora zagotoviti tudi mednarodno primerljivost. Pridobivanje kvalifikacij ali začetno usposabljanje prek standardov pridobita evropsko enoten okvir, tako da je možna primerljivost dela, ki se izvaja v okviru pridobivanja kvalifikacij ali začetnega usposabljanja. Poleg tega igra odločilno vlogo v tem sektorju tudi primerljivost na področju čezmejne trgovine. Podjetja so s svojo ponudbo so lahko primerljivi in transparenti le ob upoštevanju standardov kvalitete in enotnih evropskih kvalifikacij, ki v zameno zagotavljajo določeno kvaliteto v podjetjih (kar zadeva organizacijo, delovne procese in posledično tudi kvaliteto izdelkov ter storitev). Poleg tega implementacija standardov kvalitete omogoča tudi možnost priznavanja kompetenc zaposlenih (še posebej za prikrajšane skupine, ki so pogosto tudi zaposlene v tem sektorju). Z usposabljanji in kvalifikacijami, ki bi bila sprejeta v Evropi in ki bi bila razvita na podlagi standardov kvalitete, bi lahko izboljšali zaposlitvene možnosti zaposlenih v evropskem »Second-Hand« sektorju ter hkrati povečali njihov ugled na trgu dela.

Rezultati analize Leonardo da Vinci projekta "QualiProSecondHand" so na eni strani pokazali na heterogenost, ki obstaja v evropskem »Second-Hand« sektorju, na drugi

strani pa na podobnosti, ki obstajajo med državami in med poslovnimi področji glede sektorsko specifičnih delovnih procesov in nalog. Implementacija standardov kvalitete je bistvenega pomena, če želimo v Evropi doseči primerljivost kompetenc in spretnosti, ki so potrebne za izvajanje različnih delovnih procesov in nalog.

Na ta način bi lahko tudi zagotovili, da bodo v prihodnje osebe, ki se usposablajo, lahko pridobile enako znanje v različnih državah, kljub različnim nacionalnim izobraževalnim sistemom. Skozi pridobivanja enotnega znanja bomo zagotovili kvaliteto v podjetjih in naredili korak naprej na poti k profesionalizaciji sektorja v vseh državah.

Literatura:

EC: Towards a European qualifications framework for lifelong learning. Commission staff working document SEC (2005) 957. Brussels: 8.7.2005.

Euler, D.: Qualitätsentwicklung in der Berufsausbildung. BLK-Heft 127. Bonn, St. Gallen 2005.

Europäische Kommission: Grundlagen eines "Gemeinsamen Bezugsrahmens für die Qualitätssicherung" für die Berufliche Bildung in Europa. Facharbeitsgruppe "Qualität in der Berufsbildung", 24.6.2004.

Sauter, E.: Qualitätssicherung im dualen System der Berufsbildung. In: Forum Bildung (Hrsg.): Qualitätsentwicklung und Qualitätssicherung in internationalen Wettbewerb. Vorläufige Empfehlungen und Expertenbericht. Materialien des Forum Bildung, Heft 8. Bonn: BLK, 2001. S. 42-47.

Sloane, P.F. E.: ... Standards von Bildung – Bildung von Standards ... In: ZBW 101, 2005. S. 484-496.